

Handläggare
Monica Petersson

Datum
2018-10-09

Diarienummer
OSN-2018-0530

Omsorgsnämnden

Statsbidrag till habiliteringsersättning för 2018

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslå besluta

att ge förvaltningen i uppdrag att göra en utbetalning vid två tillfällen av extrapengar i enlighet med föredragningen i ärendet

Sammanfattning

Socialstyrelsen fördelar stimulansbidrag till habiliteringsersättning för 2018 till kommunerna. Uppsala har rekviderat 8 505 tkr. Bidraget får användas i syfte att införa eller höja en låg dagpenning för personer som deltar i daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS. Medlen får endast användas för höjningar som genomförs under 2018.

Användningen av de rekviderade medlen ska återrapporteras till Socialstyrelsen under våren 2019. Stimulansbidraget ger möjlighet att finansiera en utbetalning av en extrapeng vid två tillfällen baserad på närvaro i daglig verksamhet under 2018. Förslaget är den enskilde ska få ytterligare 38 kr per närvarodag per person för 2018.

Ärendet

Habiliteringsersättning är en ersättning som i huvudsak syftar till att stimulera och motivera deltagare att medverka i daglig verksamhet enligt LSS. Det är inte deltagarnas försörjning utan den består vanligtvis av aktivitetsersättning eller sjukersättning. Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela stimulansmedel för habiliteringsersättning för 2018.

Statsbidraget gäller enbart för 2018 och rekviderades av förvaltningen före den 1 juni 2018. Enligt proposition 2017/18:1 är förslaget att statsbidraget ska vara detsamma för 2019 och 2020. Inget definitivt beslut har däremot fattats vilket innebär att det är osäkert om kommunen kommer att kunna rekvidera medel för 2019 och 2020. Summan på 8 505 tkr är framräknad utifrån antalet deltagare som fanns i daglig verksamhet enligt den statistik som Socialstyrelsen hade 2017.

Enligt propositionen är syftet med statsbidraget att införa eller höja en låg dagpenning för personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS.

Statsbidraget kan hanteras på tre olika sätt:

1. Att inte använda pengarna och betala tillbaks dem.
2. Att höja habiliteringsersättningen tillfälligt och sedan återgå till den tidigare ersättningen.
3. Att betala ut extrapengarna i form av en engångssumma.

Efter LSS-rådets synpunkter på hanteringen, utkristalliserade sig två förslag.

Alternativ 1: Pengarna betalas ut kopplat till beslut om daglig verksamhet i antal dagar per vecka. Vid beräkningen ska ingen reduktion av summan göras vid eventuell frånvaro. Detta är LSS-rådets prioriterade förslag förutsatt att det är möjligt utifrån anvisningarna från staten.

Alternativ 2: Pengarna betalas ut kopplat till beslut om daglig verksamhet i antal dagar per vecka. Vid uträkningen ska reduktion av summan göras för frånvaro. Det är antal närvarodagar som räknas.

Kommunjuristen har tillfrågats och hen menar att eftersom syftet med statsbidraget är att införa eller höja en låg dagpenning för deltagande i daglig verksamhet så är det inte möjligt att betala ut enbart baserat på att en person har ett beslut om daglig verksamhet enligt LSS. Habiliteringsersättningen syftar enligt förarbeten till LSS till att ”aktivt stimulera den enskilde att delta i verksamheten”. Kommunjuristen menar dock att ”för att aktivt stimulera den enskilde att delta i verksamheten” så måste den enskilde känna till ersättningsnivån och bli aktivt stimulerad av den. Hon menar alltså att den extra utbetalningen inte bör göras retroaktivt från 1 januari 2018 utan exempelvis för november och december.

Omsorgsförvaltningen har kontaktat Socialstyrelsen och även kontrollerat hur andra kommuner har resonerat. Riksdagen tog beslut om statsbidraget i december 2017 och Socialstyrelsen publicerade anvisningar den sista januari 2018. Flertalet kommuner kunde inte ta beslut förrän tidigast i april 2018. Socialstyrelsen har inga synpunkter på hur utbetalningen av habiliteringsersättning görs utan det är kommunernas sak att bedöma så länge den följer Socialstyrelsens anvisningar.

Minst 13 kommuner har fattat beslut och därefter betalat ut ersättningen retroaktivt däribland Örebro, Jönköping och Enköping. Jönköping tog beslut i oktober om en retroaktiv utbetalning från 1 januari 2018. Flen, Eksjö och Enköping tog beslut i augusti. Övriga kommuner tog beslut under våren 2018

Habiliteringsersättningen inom daglig verksamhet är skattefri. Någon beloppsgräns finns inte enligt Skatteverket. Skatteverket anser att habiliteringsersättningen som betalas ut till personer med funktionsnedsättning för deltagande i s.k. daglig verksamhet är en sådan liknande ersättning som är skattefri enligt 8 kap. 11 § IL (inkomstskattelagen). ”Enligt 8 kap 11 § IL är bistånd enligt socialtjänstlagen och lagen om äldreomsorgsstöd och liknande ersättningar skattefria”. I och med detta medför inte en höjning av habiliteringsersättningen, skattetekniska eller bidragstekniska problem för den enskilde.

Uppsala kommun hade 921 deltagare i daglig verksamhet i juni 2018 varav cirka 170 på deltid och övriga på heltid. Under 2018 har habiliteringsersättningen höjts med en krona till 59 kr för närvaro fem timmar eller mer och 49 kr för närvaro under fem timmar. Höjningen har kostat cirka 150 000 kr. Resten av statsbidraget gör det möjligt att finansiera en extrautbetalning med 38 kr per dag baserat på den enskildes deltagande i daglig verksamhet under 2018. Denna extrapeng gäller bara för 2018. Utbetalningen kommer att göras vid två tillfällen. Målsättningen är att den första ska betalas ut innan jul och den andra i januari 2019.

Enligt Uppsala kommuns avtal med utförare inom valfrihetssystemet för daglig verksamhet så är det respektive utförare som betalar ut habiliteringsersättning till sina deltagare. Det är viktigt för den enskilde att tydlig information går ut till både utförare, personal, brukare och godemän/företrädare om hur utbetalningen av extrapeng är utformad och att det enbart kommer att göras vid två tillfällen.

Jämförelse med andra

Förvaltningen var i april 2018 i kontakt med några andra kommuner med anledningen av statsbidraget. En sammanfattning av detta är att kommunerna har resonerat olika och att det i april fanns oklarheter om hur det var möjligt att använda bidraget.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser för omsorgsnämnden eftersom extrapengarna finansieras av statsbidraget. Utbetalningarna ska ses som en engångsföreteelse.

Konsekvenser för jämställdhet, tillgänglighet och barnperspektivet

Ändringen innebär inga konsekvenser.

Omsorgsförvaltningen

Magnus Johannesson
T.f. förvaltningsdirektör

Bilaga 1: Socialstyrelsens anvisningar

Bilaga 2: Minnesanteckningar från LSS-rådet

MÖTESANTECKNING
2018-10-17

Plats och tid: Fyrisborgsgatan 1, kl 14:00

Närvarande: Joakim Strandman (MP)
Birgitta Anér, HSO
Barbro Lewin, HSO
Eva Christiernin (S)
Stig Rådahl (M)
Therese Rhann (V)

Tjänstemän: Magnus Johannesson, OMF
Åsa Markström, OMF
Monica Petersson, OMF

**Övriga
Närvarande:** Angelique Blix

Ställningstagande gällande statsbidrag till habiliteringsersättning för 2018

Ordförande i omsorgsnämnden, Eva Christiernin, har kallat till möte för att informera om att Socialstyrelsen fördelar stimulansbidrag till habiliteringsersättning för 2018 till kommunerna. Uppsala har rekviderat 8 505 tkr. Bidraget får användas i syfte att införa eller höja en låg habiliteringsersättning under 2018 för personer som deltar i daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS. Summan är framräknad utifrån antalet deltagare som fanns i daglig verksamhet enligt den statistik som Socialstyrelsen hade 2017. Användningen av de rekviderade medlen ska återrapporteras till Socialstyrelsen under våren 2019. Stimulansbidraget ger möjlighet att finansiera en utbetalning av extrapengar baserad på närvaro i daglig verksamhet under 2018.

LSS-rådet ges på detta sätt möjlighet att lämna synpunkter på hur stimulansbidraget ska fördelas och betalas ut.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

LSS-RÅDET

2018-10-17

Eva Christiernin informerar och visar en power point, se bilaga 1.

Omsorgsnämnden har tackat ja till att ta emot bidrag från staten. Pengarna måste förbrukas under 2018.

Det finns tre alternativa vägval:

Att inte använda pengarna och betala tillbaka dem.

Att höja habiliteringsersättningen tillfälligt och sedan återgå till den tidigare ersättningen.

Att betala ut extrapengarna i form av en engångssumma.

Information och diskussion:

Det är inte aktuellt att låta bli att använda pengarna.

Summan om 38 kr är framräknat utifrån att alla personer med beslut om habiliteringsersättning har varit närvarande under samtliga beviljade dagar.

Om extrapengarna betalas ut i form av en tillfälligt förhöjd habiliteringsersättning per dag, kan det uppfattas som en sänkning av ersättningen när utbetalningen återgår till den ursprungliga ersättningsnivån.

Om extrapengarna betalas ut i form av en engångsutbetalning kan det uppfattas som otydligt vad utbetalningen handlar om, då pengarna inte blir kopplade till utbetalningen av habiliteringsersättningen.

Hur vill de berörda personerna själva få pengarna? Kan arvsfondsprojektet Ge makten vidare hjälpa till att informera och lyssna in önskemål?

Det bör inte göras någon differentiering beroende på del- eller heltid.

Frånvaro bör inte påverka utbetalningen, åtminstone inte för förfluten tid, eftersom brukarna inte vetat om extrapengarna och kunnat påverka sin närvaro.

Bör frånvaro i framtiden påverka utbetalningen?

Alternativ 1: Pengarna betalas ut kopplat till beslut om daglig verksamhet i antal dagar per vecka. Vid uträkningen ska ingen reducering av summan göras vid eventuell frånvaro. Detta är rådets prioriterade förslag förutsatt att det är möjligt utifrån riktlinjerna från staten.

Alternativ 2: Pengarna betalas ut kopplat till beslut om daglig verksamhet i antal dagar per vecka. Vid uträkningen ska reducering av summan göras för frånvaro. Det är antal närvarodagar som räknas.

Om det är möjligt betalas extrapengarna ut i december i form av en engångssumma.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

LSS-RÅDET

2018-10-17

Ersättningen ska benämnas ”extra pengar”.

Informationen ska spridas till berörda personer via alla tillgängliga forum. Monica informerar vid arvsfondsprojektet Ge makten vidare:s styrgruppsmöte kommande torsdag.

Ärendet diskuteras vid omsorgsnämndens kommande sammanträde 31 oktober.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Anvisningar för att rekvirera statsbidrag för 2018 till kommuner för habiliteringsersättning

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2018 fördela medel till kommunerna i stimulansbidrag för habiliteringsersättning. Statsbidraget får användas av kommunerna i syfte att införa eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS (habiliteringsersättning).

Bidragets storlek

Statsbidraget som ska fördelas efter rekvisition omfattar totalt **350 000 000 kronor under 2018**. Hur mycket pengar som varje kommun kan rekvirera för 2018 framgår av Socialstyrelsens **fördelningsnyckel** för ändamålet. Denna är framräknad utifrån antalet deltagare som finns i daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) i kommunen, enligt den senaste statistik som Socialstyrelsen har.

Vilka kan rekvirera medlen?

Samtliga kommuner som avser att betala eller betalar ut dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet.

Vad kan ni rekvirera medel för?

Statsbidraget får rekvireras för att införa eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS (habiliteringsersättning).

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut medlen under 2018 och de kan användas till och med den 31 december 2018.

Hur får ni del av medlen?

Medlen till kommuner betalas ut engångsvis efter rekvisition ställd till Socialstyrelsen.

1. Varje kommun får rekvirera medel genom den blankett som Socialstyrelsen tillhandahåller och publicerar på Socialstyrelsens webbsida för statsbidraget.
2. Av Socialstyrelsens fördelningsnyckel framgår hur mycket medel som varje kommun kan rekvirera för 2018.
3. Endast **en rekvisition per kommun** ska lämnas till Socialstyrelsen.
4. Rekvisitionen ska ha kommit in till myndigheten senast **den 1 juni 2018** och medlen betalas ut vanligtvis inom 15 arbetsdagar.

5. Rekvisitionen ska vara undertecknad av behörig företrädare för respektive kommun. Behörig företrädare framgår av er delegationsordning.

Om inte alla medel rekvireras?

Medel som inte har rekvirerats senast **den 1 juni 2018** kommer Socialstyrelsen att fördela till de kommuner som har angivit i rekvisitionsblanketten att de önskar ta del av dessa medel.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av medel?

Under **våren 2019** ska ni återrapportera till Socialstyrelsen hur ni har använt 2018 års medel. Ett formulär för återrapportering kommer att skickas till er i december. Frågorna gäller i huvudsak vilka aktiviteter som ni har genomfört och hur aktiviteterna, och i den mån det är möjligt hur resultatet, förhåller sig till de ändamål som anges ovan.

Om ni inte har använt hela statsbidraget under perioden den 1 januari – den 31 december 2018 ska ni återbetala återstoden till Socialstyrelsen. Ni kan också bli återbetalningsskyldiga om medlen inte används i enlighet med syftet för statsbidraget. Återbetalningen ska ske senast vid den tidpunkt som Socialstyrelsen meddelar. Socialstyrelsen kommer att fakturera eventuellt återstående medel.

Information

Frågor om statsbidraget kan ställas till utredare Peter Redving, telefon 075-247 39 92, e-post peter.redving@socialstyrelsen.se